

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Lubomíra Velce a soudců JUDr. Zuzany Sváčkové a JUDr. Jiřího Körblera ve věci žalobce: **Mgr. P. S.** nar. **██████████**, bytem **██████████**, zast. JUDr. Janem Zákem, advokátem, se sídlem Praha 2, Anny Letenské 34/7, proti žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, o zaplacení částky **64.520,- Kč**, k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 5. dubna 2017, č. j. 11 C 36/2016-77,

t a k t o :

I. Rozsudek soudu I. stupně **se** ve výrocích o věci samé (výroky I a II) **potvrzuje** a ve výroku o nákladech řízení (výrok III) **se mění** jen tak, že výše nákladů činí 28.556,- Kč, jinak **se** v tomto výroku rovněž **potvrzuje**.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í

Odvoláním napadeným rozsudkem soud I. stupně konstatoval, že usnesením Policie České republiky, Obvodního ředitelství policie Praha I, Služby kriminální policie a vyšetřování, 3. oddělení obecné kriminality, ze dne 1.10.2014, č. j. **██████████** bylo porušeno právo žalobce nebýt stíhán jinak, nežli z důvodů a způsobem, který stanoví zákon (výrok I), přičemž žalobu o uložení povinnosti žalované zaplatit žalobci částku 50.000,- Kč zamítl (výrok II). Soud I. stupně rovněž rozhodl, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 30.976,- Kč (výrok III).

Takto rozhodl o žalobě, kterou žalobce požadoval po žalované nahrazení nemajetkové újmy ve výši 50.000,- Kč a škody ve výši 14.520,- Kč, které mu měly být způsobeny zmíněným nezákonným rozhodnutím.

Ze shodných tvrzení účastníků řízení a na podkladě provedeného dokazování soud I. stupně zjistil, že zmíněným usnesením bylo zahájeno trestní stíhání žalobce pro podezření ze spáchání přečinu porušení povinnosti v insolvenčním řízení (§ 225 trestního zákoníku), kterého se měl dopustit tím, že jako prokurista společnosti [REDAKCE] v době od 6.12.2012 (tj. ode dne, kdy byl prohlášen konkurs na majetek této společnosti) do 1.10.2014 neposkytl insolvenčnímu správci úpadce potřebnou součinnost, neboť mu nepředal informace o tom, kde se nachází šest vozidel patřících do majetkové podstaty, čímž měl mařit a hrubě ztěžovat výkon funkce insolvenčního správce a ohrozit tím účel insolvenčního řízení. Dne 1.4.2015 byla proti žalobci podána obžaloba, a to u Obvodního soudu pro Prahu 1, který rozsudkem ze dne 2.7.2015, sp. zn. [REDAKCE] žalobce obžaloby zprostil. Tento rozsudek nabyt právní moci dne 25.8.2015. Dále soud I. stupně zjistil, že žalobce nebyl v době zmíněného trestního stíhání nikde zaměstnán a také to, že byl již byl v minulosti několikrát obžalován a soudně trestán (na základě rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 14.1.1997, rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 22.2.2006, rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 21.3.2007, a trestního příkazu Okresního soudu v Rakovníku ze dne 3.8.2010). R. [REDAKCE] Z. [REDAKCE] jednatelka společnosti [REDAKCE], se kterou žalobce udržoval mimomanželský vztah, [REDAKCE] V říjnu 2014 zahájila žalobcova manželka řízení o rozvod manželství a o úpravu poměrů nezletilých dětí pro dobu po rozvodu manželství. Manželství bylo rozvedeno rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 4.6.2015, č. j. [REDAKCE] [REDAKCE] který nabyt právní moci dne 29.6.2015. Z odůvodnění tohoto rozsudku vyplývá, že manželé žili odděleně od srpna 2014 a příčinou rozvratu jejich manželství byly neshody manželů v hospodaření s finančními prostředky. Soud I. stupně vzal rovněž za prokázané, že žalobce dne 21.9.2015 uplatnil u žalované nárok na náhradu majetkové i nemajetkové újmy v zažalované výši. Žalovaná se žalobci za vzniklou nemajetkovou újmu omluvila a poté mu zaplatila náklady, které v předmětném trestním řízení vynaložil na svou obhajobu.

Vzhledem k tomu, že žalovaná zaplatila žalobci náhradu za náklady obhajoby ve výši 14.520,- Kč, žalobce vzal žalobu v tomto rozsahu zpět a soud I. stupně usnesením ze dne 19.7.2016, č. j. 11 C 36/2016-30, řízení v této části zastavil.

Uvedená skutková zjištění soud I. stupně posoudil podle § 5, § 8 odst. 1, § 14, § 15 a § 31a zákona č. 82/1998 Sb. a poté konstatoval, že usnesení, jímž bylo zahájeno žalobcovo trestní stíhání, představuje nezákonné rozhodnutí, neboť předmětné trestní řízení skočilo zprošťujícím rozsudkem. Dále soud I. stupně uvedl, že žalobce byl stíhán pro přečin porušení povinnosti v insolvenčním řízení, a to po dobu deseti měsíců (od 1.10.2014 do 25.8.2015). V průběhu hodnoceného řízení sice došlo k rozpadu žalobcova manželství, příčinou rozvratu manželství však byly finanční neshody manželů a zveřejnění žalobcova mimomanželského vztahu, [REDAKCE]. Ani žalobcem tvrzené potíže v pracovní oblasti soud I. stupně neshledal v příčinné souvislosti s posuzovaným řízením, neboť žalobce se nacházel bez zaměstnání již v době předcházející zmíněnému trestnímu stíhání. S přihlédnutím k tomu, že žalobce již byl v minulosti čtyřikrát trestně odsouzen, soud I. stupně rozhodl, že nemajetková újma způsobená mu předmětným nezákonným trestním stíháním byla méně intenzivní, než u osoby, která by se v této situaci ocitla poprvé. Za současného zdůraznění, že ohledně podstatné části tvrzené nemajetkové újmy, ve které žalobce spatřoval základ svého požadavku na odškodnění, nebyla shledána příčinná souvislost s předmětným trestním stíháním, soud I. stupně uzavřel, že přiměřeným zadostiučiněním za nemajetkovou újmu, kterou žalobce nezákonným trestním stíháním utrpěl, je konstatování porušení jeho práva nebýt stíhán jinak, nežli z důvodů a způsobem, který stanoví zákon a

žalobu ohledně žalobcova požadavku na zaplacení zadostiučinění ve výši 50.000,- Kč proto jako nedůvodnou zamítl. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud I. stupně s odkazem na § 142 odst. 1 o.s.ř.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce včasné odvolání. V něm poukázal na to, že po dobu takřka ročního trestního stíhání trpěl tím, že orgány veřejné moci bez dostatečného skutkového zjištění zahájily jeho trestní stíhání, obvinily jej a následně i obžalovaly. Újma, kterou tím utrpěl, zasáhla do všech oblastí jeho života. Žalobce totiž přišel o svou do té doby trvající psychickou pohodu, neboť jeho mysl byla stále zaměstnána myšlenkami na nezákonné trestní stíhání a na možné devastační důsledky případného odsouzení pro jeho další profesní i osobní život. Pro ztrátu radosti ze života, kterou mu nezákonné trestní stíhání přineslo, se přestal setkávat s přáteli, neboť trpěl strachem, že by jim musel vysvětlovat důvody změny svého chování. Tato dlouhodobá psychická zátěž se u žalobce projevila depresemi, pro které přestal sportovat a věnovat se své profesi. Újma, která mu byla způsobena zmíněným nezákonným trestním stíháním, tudíž nebyla „spíše méně intenzivního charakteru“, jak nesprávně dovodil soud I. stupně. Také závěr prvostupňového soudu o tom, že žalobce, který již byl v minulosti čtyřikrát trestně odsouzen, vnímal předmětné trestní stíhání méně intenzivně, než osoba, která se ocitla poprvé ve styku s orgány činnými v trestním řízení, není podle žalobce přiléhavý. Soud I. stupně totiž vyšel při hodnocení intenzity nemateriální újmy žalobce z opisu rejstříku trestů, aniž by přitom zohlednil, že veškerá žalobcova minulá odsouzení již byla zahlazena. Soud I. měl proto hledět na žalobce jako by odsouzen nebyl. Za uvedené situace proto zadostiučinění spočívající v pouhém konstatování porušení práva žalobce není adekvátní újmě, kterou nezákonným trestním stíháním utrpěl. Za současného zdůraznění, že žalobce, který nezákonnost trestního stíhání nikterak nezavinil a současně jím trpěl, proto navrhl, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně změnil tak, že žalovaná je povinna zaplatit mu finanční zadostiučinění ve výši 50.000,- Kč.

Žalovaná navrhla rozsudek soudu I. stupně jako věcně správný potvrdit.

Odvolací soud přezkoumal z podnětu podaného odvolání rozsudek soudu I. stupně včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212 a § 212a o.s.ř.) a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné. O podaném odvolání rozhodl při jednání konaném v nepřítomnosti řádně předvolané žalované, která se k odvolacímu jednání omluvila a o odročení nežádala.

Nejvyšší soud ve svém rozsudku ze dne 16.5.2017, sp. zn. 30 Cdo 3879/2015, dospěl k závěru, že vznik nemajetkové újmy zpravidla nelze dokazovat, neboť jde o stav myslí poškozeného. Jde tedy o zjištění, zda tu jsou dány objektivní důvody pro to, aby se konkrétní osoba mohla cítit poškozenou. Je tudíž třeba zvážit, zda vzhledem ke konkrétním okolnostem případu by se i jiná osoba v obdobném postavení mohla cítit být dotčena ve složkách tvořících ve svém souhrnu nemajetkovou sféru jednotlivce.

Ve vztahu k nárokům na poskytnutí přiměřeného zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu není soud (do jisté míry) při stanovení formy zadostiučinění vázán tím, čeho se žalobce žalobním návrhem domáhá. Peněžitá kompenzace nemateriální újmy je totiž zákonem označena za způsob zásadně subsidiární, nastupující tehdy, není-li možno vzniklou nemajetkovou újmu nahradit konstatováním porušení práva. Forma a případná výše zadostiučinění pak nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tj. její přiznání je nad rámec konstatování porušení práva namísto pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat (srovnej například

rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27.6.2012, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011, ze dne 17.9.2014, sp. zn. 30 Cdo 2324/2014, a ze dne 19.11.2014, sp. zn. 30 Cdo 3850/2014).

Soud I. stupně provedl ve věci dostatečné dokazování, správně zjistil skutkový stav a na daný případ též přílehavě aplikoval zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem. Rovněž závěr soudu I. stupně, že trestní stíhání žalobce bylo nezákonné, neboť skončilo pravomocným zprošťujícím rozsudkem, je správný. Se soudem I. stupně dále odvolací soud souhlasí v tom, že již samotné nezákonné trestní stíhání znamená pro žalobce morální újmu. Při stanovení formy zadostiučinění soud I. stupně vyšel z povahy trestní věci, z délky trestního stíhání a dále z dopadů trestního stíhání do osobnostní sféry žalobce. V hodnoceném řízení byl žalobce stíhán pro přečin porušení povinnosti v insolvenčním řízení, za což mu hrozil trest odnětí svobody na šest měsíců až tři léta nebo zákaz činnosti (§ 225 tr. zák.). Trestní stíhání trvalo po dobu deseti měsíců (od 1.10.2014 do 25.8.2015). Rovněž dopady nezákonného rozhodnutí do osobnostní sféry žalobce soud I. stupně vyhodnotil zcela přílehavě. Tvzení žalobce, že předmětné trestní stíhání způsobilo rozpad jeho manželství, prokázáno nebylo, neboť z obsahu spisu vyplývá, že příčinou rozvratu jeho manželství byly finanční neshody manželů a patrně i žalobcův mimomanželský vztah s R. Z. Ani žalobcem tvrzené potíže, kterými měl trpět ve své profesní oblasti, netkvěly v nezákonném trestním stíhání, neboť žalobce se nacházel bez zaměstnání již před zahájením svého trestního stíhání. Odvolací soud se pak ztotožňuje se soudem I. stupně i v jeho závěru, že žalobce, který byl již v minulosti čtyřikrát trestně stíhán a odsouzen (byť jsou již zmíněná odsouzení zahlazena) zažíval úzkost, resp. nejistotu způsobenou mu předmětným trestním stíháním v mnohem nižší intenzitě, než osoba, která je trestně stíhána poprvé.

S ohledem na všechny zmíněné okolnosti případu, je tudíž i podle názoru odvolacího soudu přiměřeným zadostiučiněním za nezákonné trestní stíhání, které bylo proti žalobci vedeno, konstatování porušení jeho práva nebýt stíhán jinak, nežli z důvodů a způsobem, který stanoví zákon. Odvolací soud proto rozsudek soudu I. stupně jako věcně správný potvrdil (§ 219 o.s.ř.).

O náhradě nákladů odvolacího řízení rozhodl odvolací soud podle § 142 odst. 1 a § 224 odst. 1 o.s.ř., protože procesně úspěšné žalované v této fázi řízení žádné náklady nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu I. stupně, jehož přípustnost za podmínek stanovených v § 237 o.s.ř. přezkoumá dovolací soud.

V Praze dne 8. listopadu 2017

JUDr. Lubomír Velec v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Ilona Jiranová